

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

2022

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

Poročilo o napredku

Kazalo vsebine

Uvodne besede	4
Zaveza odgovornosti skozi čas	6
Dimenzije Zavez odgovornosti	8
Zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač	10
Zaveze odgovornosti sektorja mlekarstva	16
Zaveze odgovornosti sektorja pekarstva	20
Podpis dodatne zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač	24
Zaveza odgovornosti v praksi	26

Uvodne besede

»Izziv za izzivom. To so zadnja leta za slovensko živilskopredelovalno industrijo. Vsakodnevne bitke vzdržljivosti z nepredvidljivim okoljem, v katerem delujejo naša podjetja, pridelovalci in predelovalci hrane, vse za to, da bi poskrbeli za nemoteno oskrbo slovenskega potrošnika s hrano. Zato velja še dodatno pohvaliti prizadevanja podjetij, proizvajalcev brezalkoholnih pijač, mlečnih izdelkov in pekovskih izdelkov na področju izboljšanja hranilne sestave živil, kar je v ospredju projekta Zaveza odgovornosti. Slovenskemu potrošniku ponuditi možnost informirane izbire, da najde na policah trgovin sebi najprimernejše izdelke, ki jih želi vključiti v prehrano. Manj določenih hranil v živilih ali obogatitev z nekaterimi drugimi, to je ena od smeri razvoja, kot odziv na potrošniški trend. Ponovne čestitke podpisnikom zavez odgovornosti, saj izkazujejo visoko stopnjo odgovornosti na področju prehrane, prav tako pa skrbite za enega od trajnostnih vidikov sistema oskrbe s hrano. Naj nas poročilo o napredku, ki je pred nami, opolnomoči za pogumne korake v tej smeri tudi v prihodnje.«

dr. Tatjana Zagorc, direktorica GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij

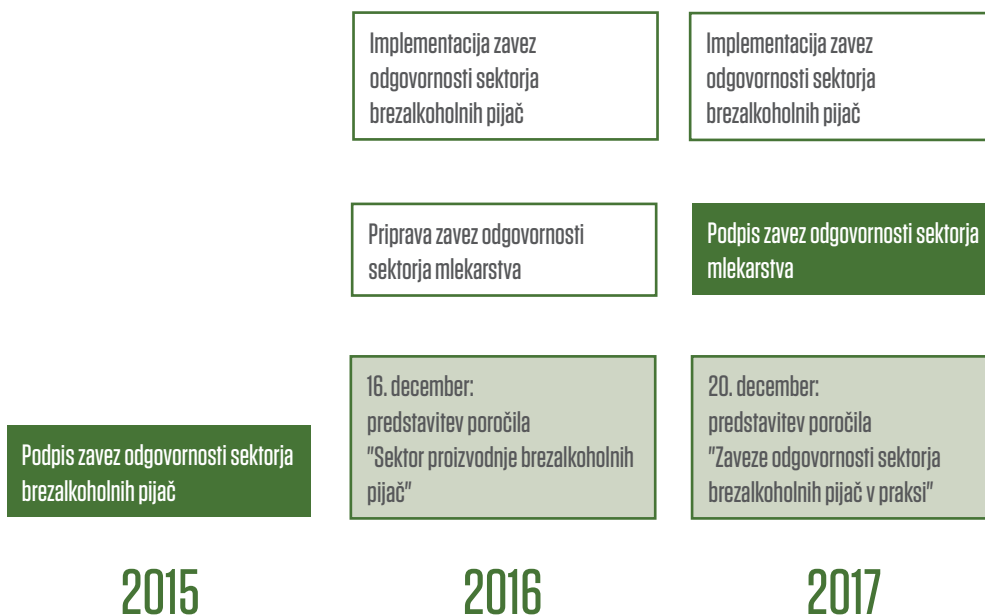
»Na Direktoratu za hrano in ribištvo so naša prizadevanja usmerjena na področje kakovosti hrane, podpore živilskopredelovalni industriji, delovanju agroživilskih verig in shem kakovosti. Velik poudarek dajemo promociji kmetijskih in živilskih proizvodov ter ozaveščanju potrošnika o hrani in živilih. Zato želim izpostaviti pomen projekta Zaveza odgovornosti GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, ki sovpada z zgoraj omenjenimi usmeritvami Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Razvoj novih živilskih izdelkov ugodne oziroma izboljšane hranilne sestave, preoblikovanje sestave obstoječih izdelkov, obogatitev živil s hranili, ki prinašajo koristi za zdravje potrošnika, jasno označevanje prehranskih prednosti, vse to so cilji projekta, ki ga udeležujejo podjetja iz sektorja brezalkoholnih pijač, mlečnih izdelkov in pekovskih izdelkov. Govorimo o pomembnih korakih, ki jih dela živilskopredelovalna industrija, z omenjenimi sektorji na čelu, v smeri vzpostavitve trajnostnega prehranskega sistema. O slednjem pa ne govorimo strateško samo v Sloveniji, temveč tudi na ravni Evropske unije.«

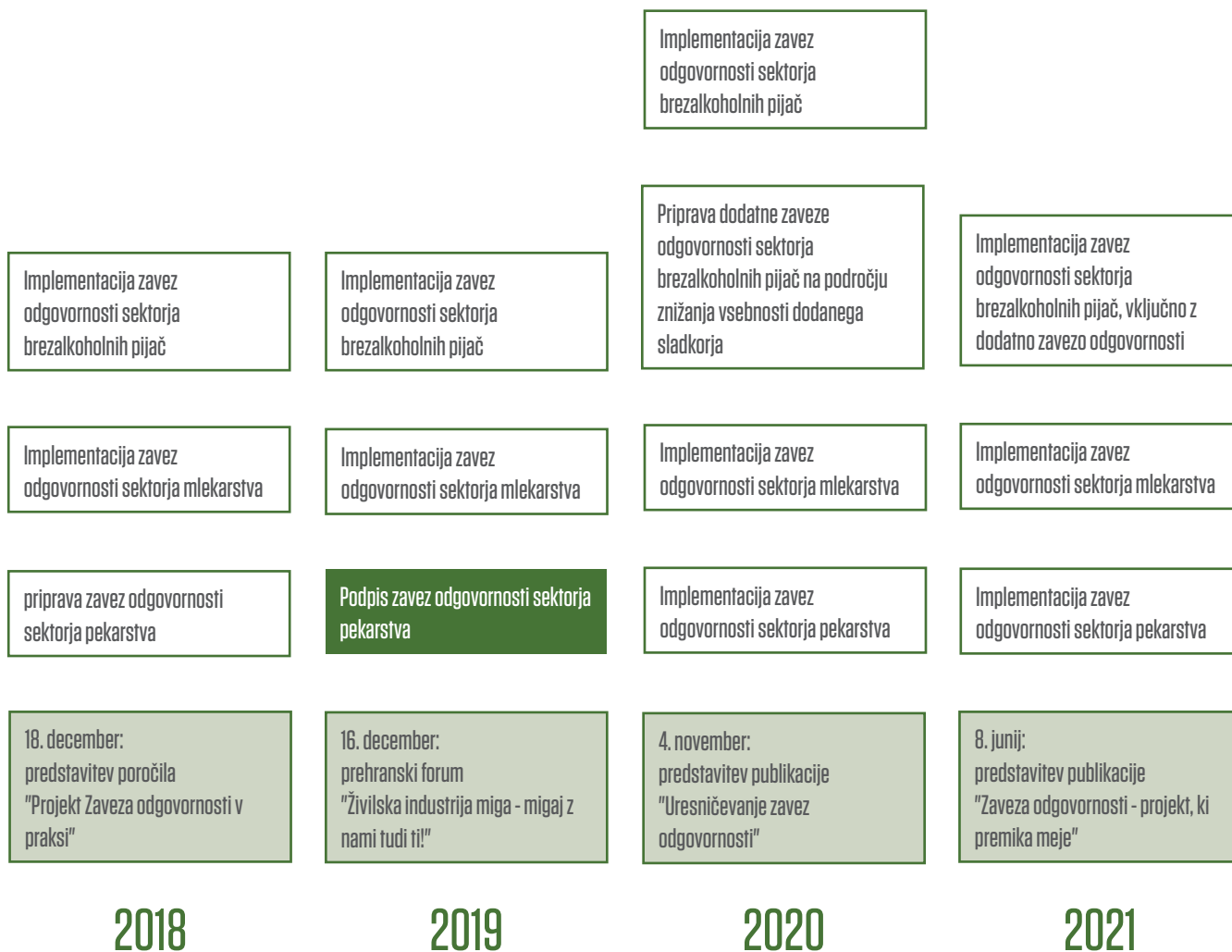
Ana Le Marechal Kolar, generalna direktorica Direktorata za hrano in ribištvo pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Zaveza odgovornosti skozi čas

Projekt Zaveza odgovornosti smo na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij lansirali skupaj z našimi člani, živilskopredelovalnimi podjetji z namenom doseganja ciljev izboljševanja hranilne sestave živil na slovenskem trgu.

Podjetja želijo prispevati k uresničevanju strateških ciljev prehranske politike v Sloveniji, predvsem na področju izboljšanja hranilne sestave živil, zato so se samoreglativno zavezala k izvajanju ukrepov na različnih področjih (širjenje ponudbe živil izboljšane hranilne sestave in živil ugodnejše prehranske sestave, dodatno informiranje potrošnika, spodbujanje zdravega življenjskega sloga in drugo). Danes pot zaveze odgovornosti tlakujejo trije sektorji: sektor brezalkoholnih pijač, sektor mlekarstva in sektor pekarstva.

Dimenzije zavez odgovornosti

PREŽIVI (2017-2019)

Spodbujanje preoblikovanja in razvoja živil
izboljšane hranilne sestave pri nosilcih
živilske dejavnosti

Katalog živil izboljšane sestave (29. avgust 2019)

Predstavitve prve izdaje Kataloga živil
izboljšane sestave, ki združuje 143 živil
izboljšane hranilne sestave 25 podjetij

WHOLEUGRAIN (2019-2022)

Evropski ukrep za vzpostavitev
partnerstva za polnozrnatne izdelke

Pripravljalne aktivnosti za vzpostavitev
nacionalnega partnerstva za
polnozrnatne izdelke (2021)

ODLOČI SE ZA (2020-2022)

Seznamitev potrošnikov z aktivnostmi živilske industrije na področju izboljšanja hranilne sestave živil

Živila izboljšane hranilne sestave

Spletna kampanja "Odloči se za" (2020-2022)

Informiranje potrošnikov in promocija živil izboljšane hranilne sestave preko socialnih omrežij

KATALOG
ŽIVIL
IZBOLJŠANE
SESTAVE

Katalog živil izboljšane sestave (16. oktober 2020)

Lansiranje druge izdaje Kataloga živil izboljšane sestave, ki združuje preko 130 živil izboljšane hranilne sestave 32 podjetij

Odloči se za živila 2021 izboljšane hranilne sestave (3. november 2021)

Lansiranje publikacije, v kateri je predstavljenih več kot 100 živil izboljšane in ugodne hranilne sestave 34 podjetij

VEČ UGODNEJŠIH (2020-2022)

Seznamitev oseb v javnih zavodih s ponudbo živil izboljšane hranilne sestave in vključitev le-teh v javno naročanje

Vključitev živil izboljšane hranilne sestave v Katalog živil za javno naročanje

KAMPANJA "ODLOČIMO SE ZA URAVNOTEŽENO PREHRANO" (2021)

Promocija živil izboljšane hranilne sestave, ki so predstavljena v Katalogu živil izboljšane sestave na prodajnih mestih družbe Mercator

Spletna novinarska konferenca "Živila izboljšane hranilne sestave od sedaj še bolj vidna na trgovskih policah" (19. januar 2021)

Pričetek sodelovanja z družbo Mercator v kampanji "Odločimo se za uravnoteženo prehrano"

Zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

Sektor brezalkoholnih pijač je na pot uresničevanja zavez odgovornosti krenil v letu 2015, ko se je 10 podjetij zavezalo, da ne bodo več oglaševali otrokom, mlajšim od 12 let ter da se bodo odgovorno obnašali v solah. Zavezali so se tudi k jasnemu informiranju potrošnikov o energijski vrednosti pijač in hkrati čim širši ponudbi pijač različnih prehranskih profilov ter spodbujanju zdravega življenjskega sloga širše družbe in svojih zaposlenih. V letu 2020 so si podjetja zadala še dodaten cilj, in sicer želijo do leta 2025 znižati vsebnost sladkorja v 100 ml brezalkoholnih pijač za 5 %.

Podpisniki:

ATLANTIC
GRUPA

Coca-Cola HBC
Slovenija

Costella

dana70
LET

nektar
natura

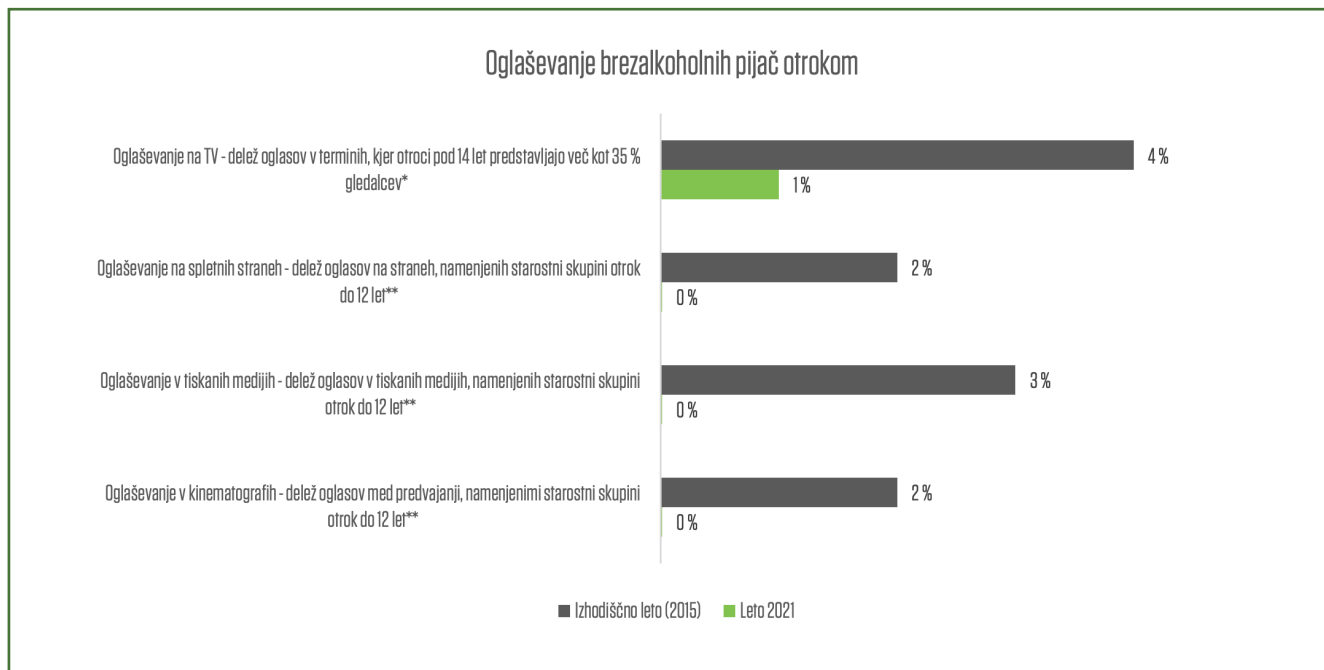
 Radenska
ADRIATIC

vipi

Zaveza na področju oglaševanja otrokom

Podjetja se zavezujejo, da ne bodo oglaševala brezalkoholnih pijač otrokom, mlajšim od 12 let na televiziji, v tiskanih in kinematografskih medijih ter na spletnih straneh.

*Analizo izvaja Inštitut Mediana.

**Podatki, poročani s strani podpisnikov.

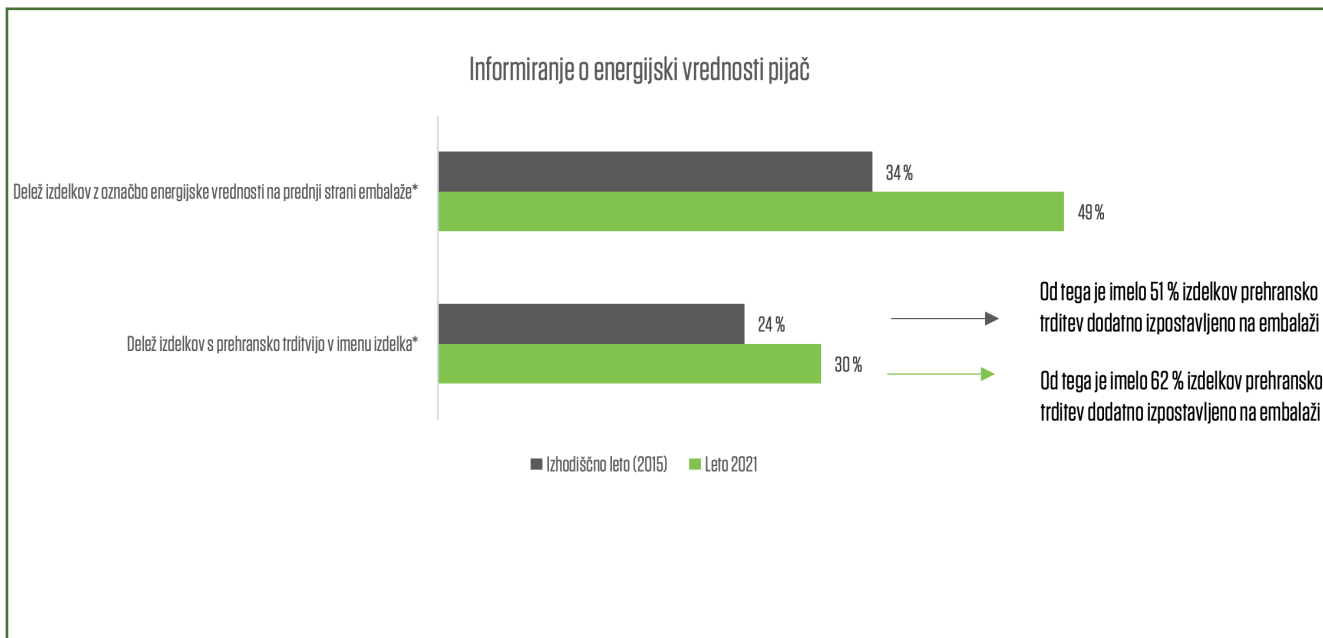
Zaveza na področju odgovornega obnašanja v šolah

Podjetja se zavedajo pomena odgovornega obnašanja v šolah, zato se zavzemajo, da se na območju šol ne pojavljajo oglasna sporočila brezalkoholnih pijač in da se tam, kjer se izdelki prodajajo v srednjih šolah, vedno ponuja celotni asortiman.

Zaradi situacije s COVID-19 v šolskem letu 2021/2022 ni bilo mogoče izvesti analize stanja v osnovnih in srednjih šolah.

Zaveza na področju informiranja o energijski vrednosti na lastnih blagovnih znamkah

Podpisniki se zavezujejo, da bodo po najboljših močeh na embalaži svojih izdelkov poudarili njihov brez- ali nizko-energijski značaj oziroma podali informacijo o znižani vsebnosti sladkorja v izdelkih v obliki prehranskih trditev, in sicer bi do leta 2020 najmanj 60 % izdelkov imelo informacijo o energijski vrednosti na prednji strani embalaže.

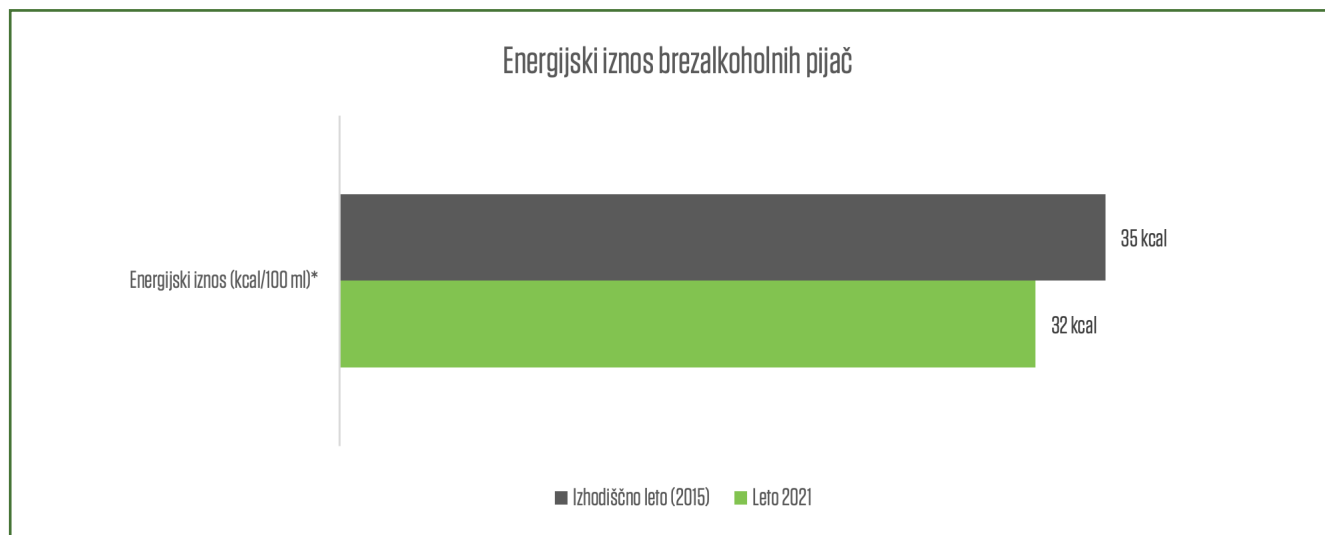
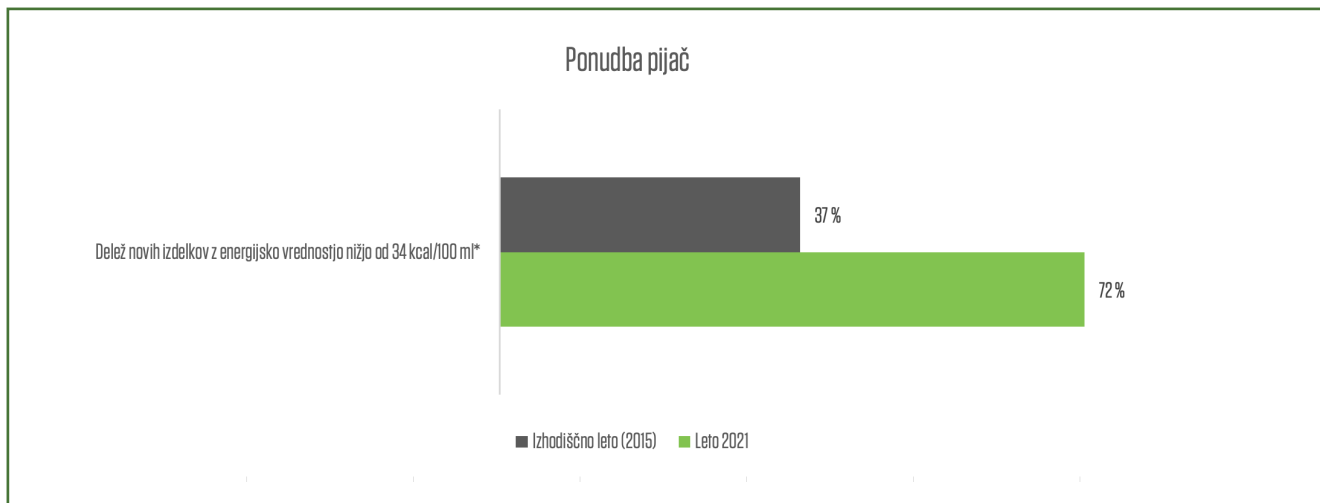

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Zaveza na področju ponudbe različnih izdelkov

Proizvajalci se trudijo ponujati potrošniku čim širšo ponudbo pijač različnih prehranskih profilov, predvsem pijač z znižano energijsko vrednostjo ali brez nje ter z manj ali brez dodanega sladkorja.

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Dodatna zaveza na področju znižanja vsebnosti sladkorja v brezalkoholnih pijačah

Podpisniki se zavezujejo, da bodo do konca leta 2025 v brezalkoholnih pijačah znižali vsebnost sladkorja in s tem tudi povprečen energijski iznos 100 ml brezalkoholnih pijač za 5 %.

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Zaveza na področju spodbujanja zdravega življenjskega sloga

Podpisniki verjamejo, da je za zdravje ključnega pomena ravnotežje med energijskim vnosom in porabo, zato se zavezujejo, da bodo podpirali dogodke, katerih cilj je spodbujanje gibanja in zdravega življenjskega sloga zaposlenih in širše družbe.

Podjetja že vrsto let vključujejo aktivnosti za spodbujanje zdravega življenjskega sloga svojih zaposlenih in širše družbe v letni plan delovanja podjetja. Kljub omejitvam, ki so zaradi COVID-19 veljale v letu 2021, so nekatera podjetja izvajala aktivnosti v omejenem obsegu ali v prilagojeni spletni izvedbi.

Zaveze odgovornosti sektorja mlekarstva

Z letom 2021 je sektor mlekarstva zakorakal že v četrto leto implementacije zavez odgovornosti. V letu 2017 je 7 podjetij sektorja mlekarstva podpisalo zavezo na področju izboljšanja sestave in zavezo na področju energijskega iznosa. S podpisom zaveze na področju izboljšanja sestave se je sektor mlekarstva zavezal, da bo znižal vsebnost dodanega sladkorja po opredeljenih kategorijah mlečnih izdelkov za 10 % do konca leta 2020. V okviru zaveze na področju energijskega iznosa pa so si podpisniki zadali, da bodo širili ponudbo izdelkov različnih prehranskih profilov predvsem izdelkov z manj ali brez dodanega sladkorja.

Podpisniki:

LJUBLJANSKE MLEKARNE

LOŠKA MLEKARNA

MLEKARNA CELEIA

Najboljše v naši naravi.

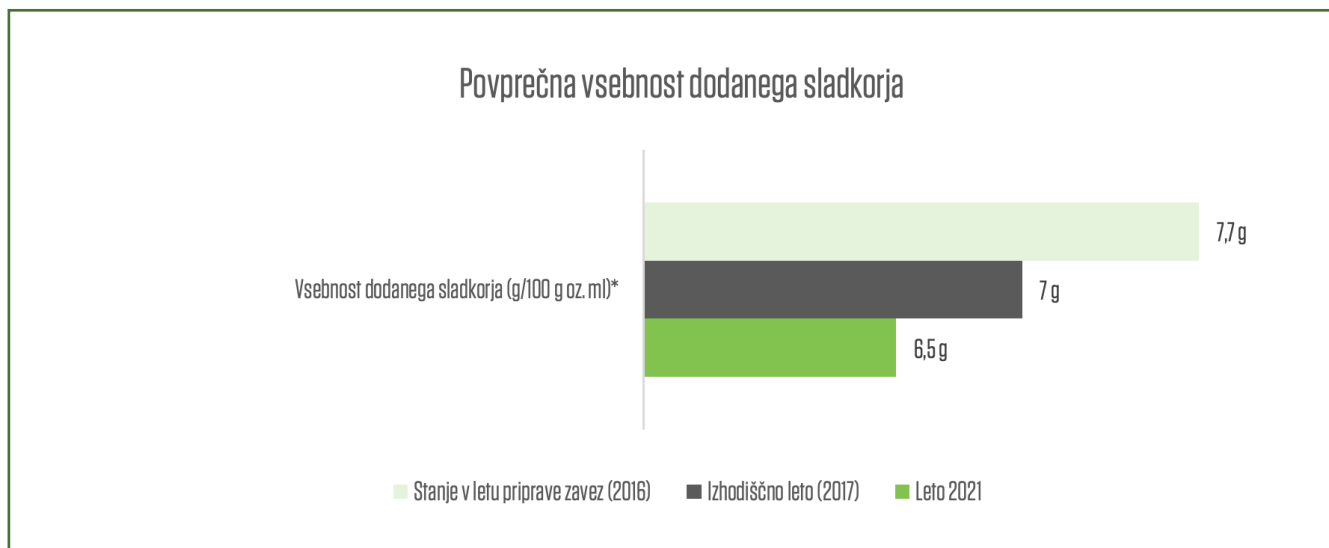

Planika
· MLEKARNA ·

Zaveza na področju izboljšanja sestave

Podjetja sektorja mlekarstva razumejo vlogo, ki jo imajo pri zagotavljanju ponudbe najrazličnejših izdelkov, zato so si zadala cilj, da bodo znižala vsebnost dodanega sladkorja¹ v mlečnih izdelkih po opredeljenih kategorijah² za 10 % do konca leta 2020.

¹Kristalni sladkor (saharoz), sadni sladkor (fruktoza), sadni pripravki, fruktozni sirup, glukozno-fruktozni sirup, med idr.

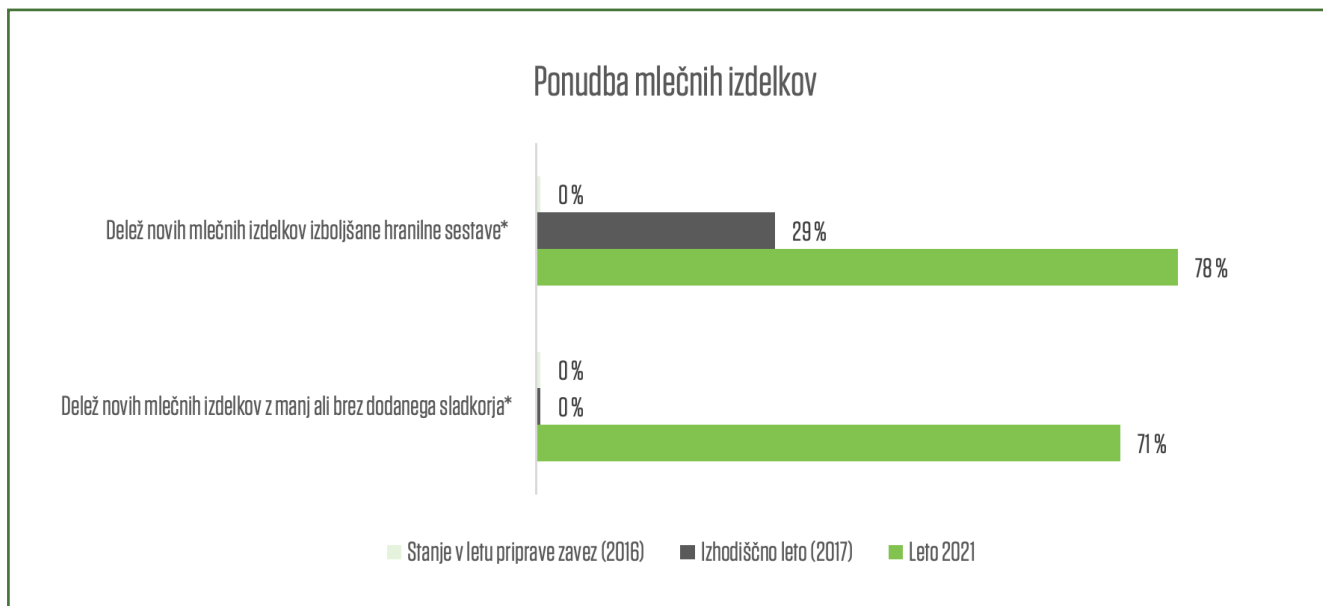
²Mlečni napitki, sadni jogurti, fermentirani mlečni napitki, mlečni deserti, sadna skuta (samo izdelki z dodanim sladkorjem).

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Zaveza na področju energijskega iznosa

Podjetja sektorja mlekarstva razvijajo, ponujajo in spodbujajo uživanje mlečnih izdelkov različnih prehranskih profilov, predvsem izdelkov z manj ali brez dodanega sladkorja. To se odraža tudi v vse večji ponudbi mlečnih izdelkov izboljšane hranilne sestave, ki je na voljo na trgu.

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Zaveze odgovornosti sektorja pekarstva

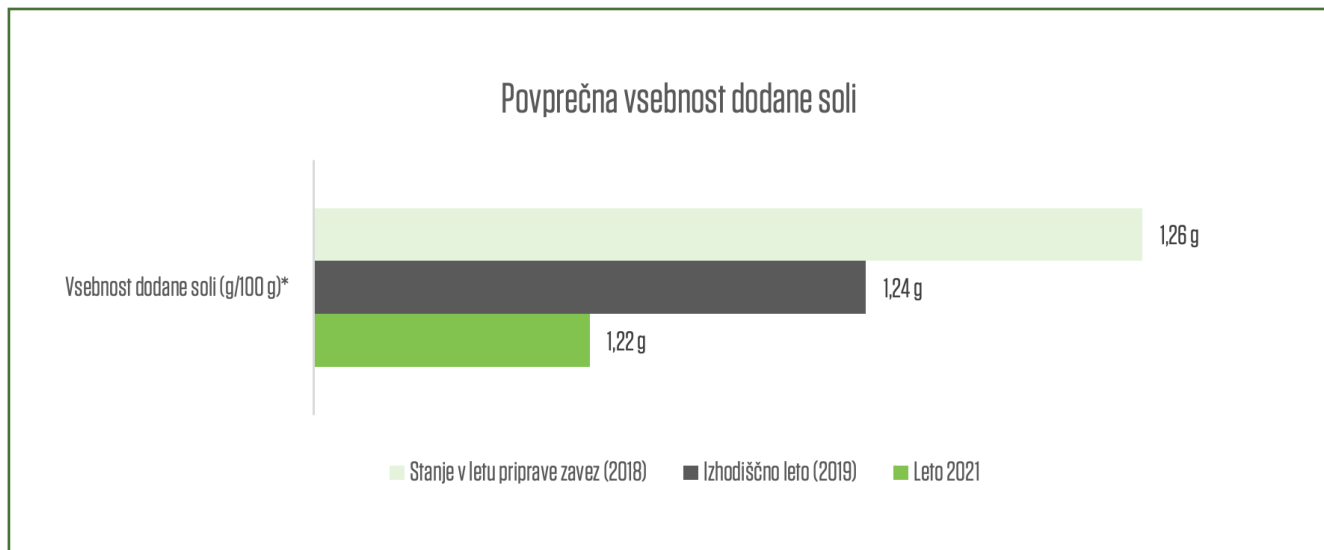
Sektor pekarstva že drugo leto zapored udejanja svoje lastne sektorske zaveze. V letu 2019 je namreč 8 podjetij sektorja pekarstva podpisalo zavezo na področju zmanjšanja vsebnosti dodane soli in zavezo na področju polnozrnatih izdelkov. S podpisom zaveze na področju zmanjšanja vsebnosti dodane soli so si podjetja zadala konkreten cilj in sicer, da bodo zmanjšala vsebnost dodane soli v kruhu za 5 % do konca leta 2022. Pri zavezi s področja povečanja vsebnosti polnozrnatih sestavin pa so se podjetja zavezala, da bodo širila ponudbo pekovskih izdelkov z večjo vsebnostjo polnozrnatih sestavin.

Podpisniki:

Zaveza s področja znižanja vsebnosti dodane soli v kruhu

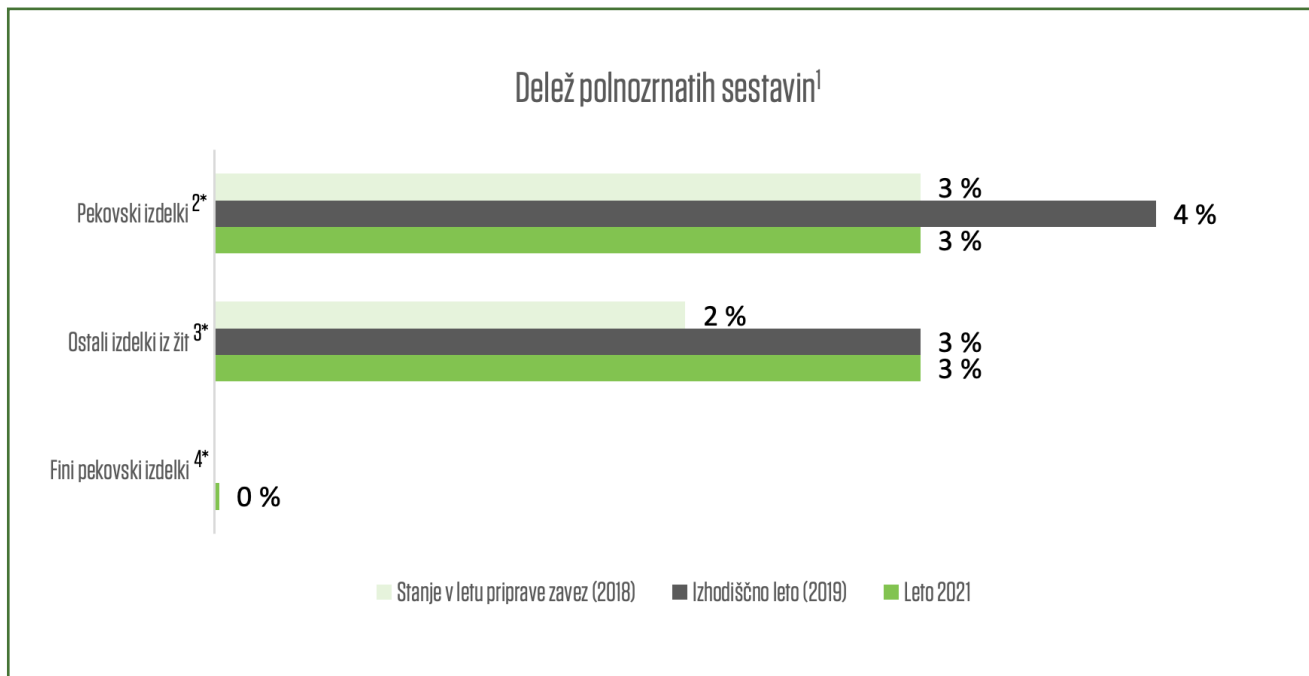
Podjetja sektorja pekarstva razvijajo in izboljšujejo sestavo obstoječih izdelkov z namenom, da dosežejo 5 % znižanje vsebnosti dodane soli v kruhu do konca leta 2022.

*Podatki, poročani s strani podpisnikov.

Zaveza s področja povečanja vsebnosti polnozrnatih sestavin

Proizvajalci povečujejo vsebnost polnozrnatih sestavin v pekovskih izdelkih z namenom širjenja ponudbe.

¹Kot polnozrnatost sestavino se upošteva polnozrnatost moko, zdrob, drobljenec, kalčke, otrobe in kosmiče.

²Med pekovske izdelke uvrščamo kruh, pekovsko pecivo in druge pekovske izdelke.

³Med ostale izdelke iz žit uvrščamo testenine, testo in izdelke iz testa.

⁴Fini pekovski izdelki so narejeni iz različnih vrst moke, sladkorja, maščob in drugih sestavin, pod pogojem, da je v končnem izdelku vsebnost sladkorja oz. maščobe večja od 5 %, računano na suho snov.

*Podatki, poročani s strani podpisnikov

Podpis dodatne zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

V četrtek, 16. septembra 2021, na šesto obletnico podpisa prvih zavez odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač, je potekal dogodek z naslovom »Podpis dodatne zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač«. Na dogodku so prisotni predstavniki podjetij podpisali dodatno zavezo odgovornosti in s tem slavnostno obelodanili zavezo, h kateri so se zavezali že v letu 2020.

Z dodatno zavezo so se podpisniki zavezali, da bodo do konca leta 2025 v brezalkoholnih pijačah znižali vsebnost sladkorja in s tem tudi povprečen energijski iznos 100 ml brezalkoholnih pijač za 5 %.

Dodatno zavezo je podpisalo devet podjetij: Atlantic Droga Kolinska d.o.o., Coca-Cola HBC Slovenija d.o.o., Costella d.o.o., Dana d.o.o., Fructal d.o.o., Nektar Natura d.o.o., Pivovarna Laško Union d.o.o., Radenska d.o.o. in Vital Mestinje d.o.o.

Zaveza odgovornosti v praksi

Spletna kampanja Odloči se za (oktober 2020 – november 2022)

V okviru spletne kampanje, ki jo je sofinanciralo Ministrstvo za zdravje, je na Facebook strani Zaveza odgovornosti potekalo informiranje potrošnikov o aktivnostih živilskopredelovalne industrije na področju razvoja živil izboljšane hranilne sestave ter aktualni ponudbi živil izboljšane hranilne sestave, ki je na voljo na slovenskem trgu.

Zaveza odgovornosti
03. november 2021 · 🌐

[ODLOČI SE ZA ŽIVILA izboljšane hranilne sestave 2021]
Iščete živila z manj soli ❌, sladkorja ❌ in maščob ❌? Za vas smo pripravili nabor živil z več prehranske vlaknine ✅, vitamini in minerali ✅
Spremljajte naš profil in spoznajte našo super ponudbo 🍌.
Odločite se ZA 📄 <https://bit.ly/3GPrBxp>.

ODLOČI SE ZA ŽIVILA 2021
izboljšane hranilne sestave

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

ODLOČI SE ZA

Gospodarska zbornica Slovenije
Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

IZBOLJŠANO
ZATE
Živila izboljšane hranilne sestave

Large green checkmark graphic.

Kampanja Odločimo se za uravnoteženo prehrano (januar, junij 2021)

V sodelovanju z družbo Mercator je v okviru projekta Zaveza odgovornosti v januarju in juniju 2021 pod sloganom »Odločimo se za uravnoteženo prehrano« potekala kampanja za potrošnike z namenom spodbujanja potrošnikov k izbiri živil izboljšane hranilne sestave. S tem namenom so bila živila z manj sladkorjev, soli in maščob ter z več prehranskimi vlakninami, vitamini in minerali še dodatno izpostavljena na trgovinskih policah. Poleg tega pa je bilo živila izboljšane hranilne sestave tekom trajanja promocijske kampanje mogoče zaslediti tudi na občestnih panojih ter v televizijskih in radijskih oglasih.

moje znamke

MANJ
soli in maščob

MANJ
sladkorja

VEČ
vitaminov,
mineralov in
prehranske
vlaknine

**ODLOČIMO SE ZA
URAVNOTEŽENO PREHRANO**

Več na www.mercator.si

ZAVEZA ODGOVORNOSTI
Zbornica kmetijskih in živalskih proizvodov

Mercator

Promocija živil izboljšane hranilne sestave javnim zavodom

V okviru programa Več ugodnejših je bila predstavnikom javnih zavodov (bolnišnice, domovi starejših občanov) predstavljena ponudba živil izboljšane hranilne sestave. Živila izboljšane hranilne sestave so bila vnesena tudi v aplikacijo Katalog živil za javno naročanje, kar predstavnikom javnih zavodov omogoča vključitev tovrstnih živil v javna naročila.

Izdala: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Zanjo: dr. Tatjana Zagorc, direktorica

Urednici: Maja Oblak, Dea Zavadlav

Odgovorna urednica: dr. Petra Medved Djurašinovič

Leto izdaje: 2022

Naklada: 200 izvodov

Tisk: RB Grafika, Rok Borštnar s.p.

Brezplačni izvod, ni za prodajo

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

 zaveza.odgovornosti@gzs.si

 www.zaveza-odgovornosti.si

 [www.facebook.com/Zaveza odgovornosti](https://www.facebook.com/Zaveza-odgovornosti)